

VIETNAM: Villagers Build Lives Out of Unexploded Bombs

เวียดนาม การดำรงชีพด้วยระเบิดอเมริกัน

เคซานท์,เวียดนาม,(ไอพีเอส)—

ในขณะนี้,หากขับรถผ่านไปยังเมืองเคซานท์ท่านอาจไม่เห็นสิ่งใดที่เป็นเครื่องหมายว่าดินแดนแห่งนี้เคยเป็นสนามรบของเลือดยุคสงครามอเมริกัน หรือที่โลกเรียกว่าสงครามเวียดนามอีกแล้ว

ปัจจุบัน,เมืองซึ่งอยู่ในจังหวัดกว๋างตรีดั่งกล่าวเต็มไปด้วยร้านอาหารและคาเฟ่ รวมทั้งรถบรรทุกที่ขนสินค้ามาจากชายแดนลาววิ่งผ่านถนนสายหลักของตัวเมืองพร้อมด้วยควันและฝุ่นฟุ้งกระจาย

นอกเมืองเคซานท์ที่ห่างออกไปไม่ถึงหนึ่งไมล์,เมื่อถนนฝุ่นและสายไฟฟ้าสิ้นสุดลง จะเห็นภาพควันไฟลอยขึ้นเหนือกระท่อมหลังคามุงแฝกที่ยืนอยู่บนเสาตามไหล่เขา

บรรดากลุ่มผู้หญิงแห่งเผ่าบรู,ชนกลุ่มน้อยซึ่งอาศัยอยู่ตามเทือกเขาในภาคกลางของเวียดนาม,พากันนั่งกระโจมอกอาบน้ำอยู่ในลำธาร

พวกเขาจะใช้เวลาช่วงเช้าออกเก็บกิ่งไม้แห้งเพื่อนำมาเป็นเชื้อเพลิงหุงหาอาหารและให้ความอบอุ่น บนพื้นดินในบ้านจะได้ยินเสียงหมูและไก่

กระนั้นชาวเขาเหล่านี้แทบไม่อาจดำรงชีพอยู่ได้ด้วยการเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว

พวกเขาอาจทำฟาร์มได้บ้างแต่พื้นที่โดยรอบก็ไม่ปลอดภัยพอจะเข้าไปเพาะปลูก

เมื่อ 30 ปีก่อน,กองทัพสหรัฐฯ ได้ทิ้งระเบิดนับแสนตันลงในพื้นที่เมืองเคซานท์ บางลูกมีน้ำหนักถึง 1 พันกิโลกรัม เมื่อนับรวมปริมาณทั้งหมดแล้ว สหรัฐฯ ทิ้งระเบิดลงในเวียดนามเกือบ 8 ล้านตัน

รัฐบาลเวียดนามประเมินว่ายังมีระเบิดและกระสุนปืนครกราว 8 แสนตันฝังอยู่ในพื้นดิน ส่วนใหญ่ยังไม่ระเบิด และ 35%

ของพื้นที่ในภาคกลางของเวียดนามได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากอาวุธที่ยังไม่ระเบิด(UXO) กระทั่งพื้นที่ดังกล่าวไม่สามารถเข้าไปทำการเพาะปลูกได้

รัฐบาลยังประเมินอีกว่าผู้คนราว 38,000 คนเสียชีวิตและอีก 65,000 คนได้รับบาดเจ็บจาก UXO นับแต่สงครามยุติลงเมื่อปี 1975 ขณะนี้,หนึ่งในสามของผู้รอดชีวิตยังชีพอยู่ด้วยเงินไม่ถึงวันละ 30 เซ็นต์ (ราว 12 บาท), ทั้งนี้ตาม ‘รายงานปฏิบัติการสู้กับระเบิดปี 2003’

ซึ่งทำขึ้น โดยองค์กรระหว่างประเทศเพื่อรณรงค์ห้ามใช้กับระเบิด

กระนั้น,ผู้คนในเมืองเคซานท์ค้นพบวิธีการยังชีพต่างๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากมรดกที่สงครามทิ้งไว้ให้

ติง,หนุ่มวัย 21,ประกอบอาชีพด้วยการขุดหาลูกระเบิดมาแล้วถึง 3 ปี

“เราใช้แกม่อนและสิ่วเพื่อเปิดถังลูกระเบิดเท่านั้น” เขากล่าว และว่า

“เพราะคุณไม่อาจดึงมันให้เปิดออกได้ด้วยนิ้ว จากนั้นต้องเทดินระเบิดออกมาแล้วฝังมันไว้ในดิน”

ตั้งเรียนรู้วิธีทำมาหากินมาจากเพื่อนบ้าน เขาเที่ยวเสาะหาจุดตกของลูกระเบิดบนพื้นดินแล้วเริ่มขุดจากนั้นจึงใช้เวลา 3-4 วันเพื่อการกู้ระเบิดอย่างปลอดภัย

แม่เป็นงานเลี้ยง แต่ตั้งกล่าวว่าเป็นวิธีหาเงินที่เร็วที่สุดเพื่อนำมาซื้ออาหาร เขาสามารถขายกระสุนปืนครกได้ในราคาลูกละ 100 ดอลลาร์ (ราว 4 พันบาท) ส่วนระเบิดลูกที่เล็กกว่าราคาก็จะถูกลง

รายได้จากการขายระเบิดลูกหนึ่งสูงกว่าการขายหมูตัวหนึ่งถึง 3 เท่า แต่หมูต้องใช้เวลาเลี้ยงห้าหรือหกเดือนกว่าจะขายได้

ตวน, ชาวनावัย

60, อาศัยอยู่ใกล้หมู่บ้านคากีองในกวางตรี, จังหวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางการสู้รบระหว่างเวียดนามเหนือและใต้ เขาต้องสูญเสียแขนซ้ายจากระเบิดเมื่อเข้าไปเพาะปลูกในที่ดินหลังจากสงครามสงบแล้วถึง 10 ปี

“มีลูกระเบิดหลงเหลืออยู่มากมายในฟาร์มของผม ทุกครั้งที่คุณหมุนตัวคุณจะพบลูกหนึ่ง” เขาเล่า

ในตอนแรกตวนและครอบครัวพยายามจะเคลียร์ระเบิดด้วยตัวเอง แต่พบว่าเป็นเรื่องยาก จึงขอร้องให้เพื่อนบ้านที่รู้วิธีเก็บกู้ไปช่วยเคลียร์

“พวกเขาเข้าไปค้นหาแล้วถามว่าจะขุดระเบิดออกจากฟาร์มผมได้หรือเปล่า ผมก็เลยบอกว่าทำไมจะไม่ได้ล่ะ?”

ตามกฎหมายของเวียดนาม, กสิกรสามารถร้องขอให้ทหารเข้าไปเคลียร์ระเบิดในที่ดินของตนได้ แต่ค่าเคลียร์สูงมากตราว 500 ดอลลาร์ต่อ 1 เอเคอร์

“รัฐบาลเวียดนามเข้าไปเคลียร์พื้นที่สำคัญหลายแห่งที่ใช่สำหรับก่อสร้างอาคารสาธารณะ”

ตวนอธิบายด้วยดวงตาเศร้าสร้อย “แต่สำหรับชาวนา รัฐบาลจะเคลียร์ให้เหมือนกัน แต่รอไว้ทีหลัง รัฐบาลคงเคลียร์ให้ทั้งหมดไม่ไหวเพราะระเบิดฝังอยู่ในพื้นที่กว้างขวาง” เขาว่า

แต่การพัฒนาพื้นที่ใหม่ๆ ก่อให้เกิดความเสี่ยงกับ UXO เช่นกัน

ขณะนี้, การพัฒนาได้นำพาประชาชนเข้าไปอาศัยในพื้นที่ชนบทมากขึ้น มีการเปิดพื้นที่ใหม่ ทำให้ลูกระเบิดที่ฝังอยู่หลายปีเกิดระเบิดขึ้นมา

ตวัน คาวแห่งหมู่บ้านคัม โลเคย โคนระเบิดขณะกำลังปลูกดอกไม้อยู่ในโรงเรียนเมื่อเขาอายุได้ 15 ปี ตอนนี้เด็กหนุ่มรู้สึกกลัวเมื่อคิดว่าบางทีอาจมีระเบิดฝังอยู่ในดินที่เขาและคนอื่นๆ เข้าไปทำงานในพื้นที่ของโครงการที่มุ่งขยายถนนสายหลักซึ่งทอดไปตามทิศตะวันออกและตะวันตก

ถนนสายนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญขึ้นในเวียดนามในช่วงหลายทศวรรษหลังสงคราม เป็นถนนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

โดยเริ่มจากดองลา, เมืองชายทะเลภาคกลาง, มุ่งไปสู่ด่านลาวบาวทางชายแดนลาว

โดยมีแผนว่าจะให้เป็นทางหลวงสายหลักเพื่อให้เวียดนามขยายตัวทางการค้ากับลาวและประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ

“แม่สามารถเคลียร์ระเบิดออกไปได้, แต่ก็ไม่มีหลักประกันอะไรเลย” คาวกล่าว และว่า

“ผมเลิกกลัวมาก, คุณรู้มั๊ย, ผมต้องไปขุดดินอยู่ที่นั่นทุกวัน”

เคียน ตอยอาศัยอยู่ในกระท่อมห่างจากเคซ่านหฺร้าว 4 กม. เขาเป็นกสิกรปลูกกาแฟ
แต่งงานหลักคือการทำธุรกิจซื้อขายระเบิด “สงครามอาจจะเลวร้าย” เขากล่าว
“แต่อย่างน้อยก็ทิ้งช่องทางทำมาหากินไว้ให้เรา”

แต่ละวันเขาซื้อลูกระเบิดได้สองสามกระสอบแล้วนำไปขายต่อนักธุรกิจจากในเมืองที่นำไปหลอมเพื่อ
ทำเป็นเครื่องใช้บางอย่างอื่น กระนั้น, เคียน ตอยก็เก็บไว้ใช้เองสองสามลูก

เขานำปลอกกระเบิดไปทำเป็นขาเตี้ยงและโต๊ะ แต่ปลอกเหล่านี้ไม่เหมาะเพียงจะทำเป็นขาเตี้ยงเท่านั้น
ห่างจากถนนไม่กี่ฟุตช่างก่อสร้างกำลังสร้างบ้านเล็กๆที่มีห้องเดียวหลังหนึ่ง
เขาใช้เสาที่ตัดแปลงมาจากลูกระเบิดเช่นกัน

ช่างก่อสร้างในเวียดนามภาคกลางเคยสร้างบ้านด้วยไม้
แต่ตอนนี้ป่าไม้ถูกทำลายอย่างหนักจากการฉีดพ่นฝ่นเหลืองโดยกองทัพสหรัฐฯ

รัฐบาลประเมินว่า 30 ปีหลังจากสงครามยุติ, พื้นที่เกษตรและป่าไม้ในเวียดนามราว 2.5
ล้านเอเคอร์ถูกทำลายจนไม่อาจเพาะปลูกได้

ช่างก่อสร้างไม่คิดว่าเป็นเรื่องแปลกที่จะสร้างบ้านขึ้นด้วย UXO
พวกเขาเชื่อว่าสามารถประหยัดเงินได้ครึ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับการใช้เหล็กใหม่
ทั้งพูดติดตลกว่าพวกเขามีวิศดุให้สร้างบ้านอย่างไม่มีวันหมด

เพราะสหรัฐฯหวนลูกระเบิดไว้ให้ใช้จำนวนมหาศาล. (End/Copyright IPS)